

۱ مایس
۱۹۲۶

تورک تاریخ انجمنی

مجموعی

اون آلتنجی سنه
نومرو ۱۵ (۹۲)

معروضات

جودت پاشاڭك (معروضات) نڊن آنجق اوج جزدان انجمنه توديع ايدلشدى. بونلردن ايكنجى جزدان اك مهمى ايدى. بوجزدان بشنجى محمد طرفدن سرايه آلديزلىش ، بالاخره ضايغ اولمشدر. جودت پاشاڭك (معروضات) ى ميانده اك مهمى بوجزداندر. جزدانى سرايه توديعدن اول عينا استناخ ايتش اولدوغمزه، بوسبوتون ضياعدن محافظه سيجون، بروجه آنى درج ايدبورز :

رشيد پاشا دولته پك چوق آدم يتيشد يردى. عالي پاشا ايسه آدم يتيشد يرمك شويله طورسون، يتيشه جك آدملىك يوللرني اوريور ديو بين الناس مطعون ايدى .

فى الواقع مقدا دولتك امور خارجه سى فنارلى روم بكلىرىك اللرنده ايكن روم فترنده دولتك روملر حقنده امنيتى منسلب اولمقله آندن صوكر اسلطان محمود خان حضر تلى روم ترجمانلىرىك استخدا منى منع ايدوب باب عاليده كشاد ايلديكى ترجمه او طه سنده هپ اسلامدن ترجمانلر و مترجملر يتيشد يرمش ايدو كندن يتشديكمز زمانلرده خارجه نظارتى دائره سنك مأمورين و خلفاسى هپ اهل اسلام ايدى. فقط ترجمه او طه سنده صرافين نامنده برخرستيان بولنوب خلفايه خواجه لق ايدردى. برده مارونى طاقفه سندن ترجمه او طه سنده برعرب مترجمى وار ايدى. بوايكي سندن بشقه باب عاليده خرستيان مأمور يوق ايدى. واقعا رشيد پاشاڭك آغوب نامنده برفرانسزجه سر كاتى وارايسه ده كندو دائره سى خلقندن معدود اولوب باب عاليجه مأموريت رسميه سى يوق ايدى .

الحاصل رشيد پاشا سلطان محمود زماننده كورمش اولدينى اصولى تماميله محافظه ايتشيدى. آنك يرينه عالي پاشا كچد كدن صوكره ارمنيلره زياده اعتبار ايتدى و خارجه نظارتى دائره سنده تشكيل اولنان تحريرات خارجه او طه سنه ارمنيلرى طولد يردى. آنلرده يواش يواش اهل اسلامدن بولنان افنديلىرى و بلكه دولته صادق اولان ارمنى مأمورلىرى بيله برر تقريب ايله دفع ايدوب يكيدن او طه يه آلنه جق افنديلىرى دخى هپ كندى فكرلرينه موافق اولان ارمنيلردن آلدقلىرى جهته خارجه دائره سنك امور نازكه سى هپ ارمنيلر النده قالدى. ايشته بو سيئاتى عالي پاشا تأسيس ايدوب كيتمشدر. اويله كورون يوردى كه عالي پاشا اهل اسلامدن امور خارجه يه آشنا آدملىر يتيشور سه كندوسنه رقيب اولورلر

دیو خوف ایدردی. فی الواقع قریم محاربه سندن سوکره اصلاحات فرمان عالیسی اقتضاسنجه خریستیانلرکده دولت مأموریتلرنده استخدا ملری لازمه حالدن اولمشیدی. لکن آنلری دولتک روحی مثابه سنده اولان امور پولتیقیه و خارجیهدده استخدا مایتمکدن ایسه اوته دنبرو مألوف اولدقلری امور مالیهده استخدا مایتمک چوق اهورن واولی اولوردی.

ایشته ملت اسلامیه نك عالی پاشا حقنده بغض وعداوتلرینه باشلوجه بر سببده بودر. فؤاد پاشا قیدسز بر آدم اولدینی جهته رشید پاشانک وقت اقبالنده کا کوزل معاونت ایلدیکی کبی عالی پاشایه رفاقتی ایامنده دخی آکا او یار ایدی. لکن یتیشه جک آدم لک یولنی اور مق تکلفنه دخی کیرمز وبلکه طبعی بر فرصت آلور رسه یار دیم دخی ایدردی. فؤاد پاشا او مرتبه قیدسز ایدی که فاملیاسنک عرض و ناموسجه لا ابالیانه حرکاتی بیلدیکی حالده اغماض ایلردی. چرنکه زوجه سی خانمک پدری احمد افندی نصیری طائفه سندن نصیر یارده ایسه عرض و حیت داعیه لری اولدیغندن خانمک مبالا تسزانی پدرندن موروث اولوب برادری معهود خارجیه نشر یفا تحبسی کامل بکک معلوم اولان حیتسز لکی ده میراث پدر ایدی.

اما فؤاد پاشانک قیدسز لغنه سبب بو ایدی که کند و سنده پدرندن موروث قلب خسته لنی وار ایدی. و کندوسی طب مکتبندن دیپلومه ایله چیقمش اولدیغندن کند و سنده بو خسته لغک موجود اولدیغنی بیلوب بو علتک باشلوجه علاجی ایسه برایش ایچون تلاش ایتیموب هر خصوصده قیددن آزاده اوله رق یاشامقدن عبارت اولدیغنی بیلدیکی جهته هیچ بر شیشی قید ایلزدی.

وقیله احمد افندی خانه سنه ایچ کوکیلیکی ایله کوروب صیغمنش ایدو کندن بحسب الانسانیه بو فاملیایه رعایته دخی مجبور ایدی. و بویله قیدسز لقله ایچه یاشادی. اوغللری ایسه چوق یاشامیوب ایکسی ده کنج ایکن قلب خسته لغندن وفات ایلدیلر. فؤاد پاشا حیدلرنده دخی بو قلب خسته لغنی موجوددی.

طرق ثلثه

طرق سیفیه و علمیه و قلمیه رجالی لیاقت و کفایتجه یکدیگریله متناسب اوله رق امور دولتی اداره ایده کلش اولدقلری حالده قوانین و نظامات دولته انحلال کله رک هر شی چیغرنندن

چیق دینی جهته یکیچریلرکم آلاماز و حرکات عصیانیه دن خالی قالماز اولدیلر. بناءً علیه سلطان محمودخان عدلی حضرتلری اسکی عسکری او جاقلرینی الغایتدی و عساکر نظامیه ایجاد ایلدی. قلمیه رجالی ایچنده رشید پاشا یتیشدی. او دخی عالی و فوآد پاشا کی آدم لر یتیشدیردی. مراتب علمیه اصحابی اولان علمای رسمیه نك اکثری جهله دن ایسه لرده ایچلرنده عارف حکمت بك، رشدی ملا و عارف افندی کی فحول علمادن ذاتلر اولوب آنلر بو طریقك شرف و مزیتینی محافظه ایدیورلردی.

آنلر کیدنجه یرلری بوش قالدی و طریق علمیه ده دکرلی آدم لر پارمقله کوستریلور ایدی. بوجهته طریق علمیه اسکی شان و شرفندن خلیجه تنزل ایتدی. طریق علمیه کبارینك اوزمانکی احوالی تفهمه مدار اولق اوزره بوجه آتی برفقره عرض ایدیم: ۱۲۷۳ سنه سی جمادی الاخره سنك ۱۶ نجی بازار کونی اقشامی ختام بولان فتحیه نام قالیون هایونك بحره تنزیلی مقرر اولمغله حضوری لازم کلن ذاتلر دعوت اولنشلر ایدی. مقدما بو مثللو کی رسملرنده بالمله مجالس اعضاسی و آمدی خلفاسنه وارنجه بالمله رتب قلمیه اصحابی بولنه کلشیکن بروقتدن برو رتبه لرك مبذولیتی حسیله اصحاب رسمك تکثرینه مبنی عالی پاشا صدارتنده رتبه اولی صنف اولندن و صدور عظام ایله بعض استانبول پایهلورلندن آشاغیسی اسقاط اولمغله بودفعه دخی اوراده مدعو اولان ذوات ترسانه عامرده تجمع ایله تشریف شاهانه یه انتظار اولنورایکن فتحیه قالیونی کندو کندویه یرندن حرکتله سالما دریاه نزول ایدیوریدی. فقط برقاج کشی مجروح و برقاج کشی تلف اوله رق کمی یه قربان اولدیلر.

چونکه اوتنه دنبرو قالیونلرك الكاوست قاتی حوضده یاپیلمیوب دریاه ایندیرلرکدن صکره انشا اولنه کلشیکن فتحیه نك تا اوست قاتی دخی حوضده یاپیلوب آغر باصغله و اولجه کچوک دستکلردن بعضیلری آلدنقدن بیوک دستکلردن بریسی قیرلمقله قالیونه عارض اولان حرکت خفیفه سائر دستکلری دخی قیروب دکره اینمشدی. استانبول قاضیسی اولان تکفور طاغی مفتیسی زاده افندی اینسه بورالردن بی خبر اولمغله کینک کندولرکندن حرکتنه برمعنی ویردمیوب و ذهنتده قالیونی ملکر ایندیرمش اولسنه قرار ووروب بونی یاننده کی ذواته سویلدی. ظرفادن بری ده اوت بو قالیونی ملکر ایندیرمش اولق محتملدیر. لکن ایشك ایچنه شیطان ده قارشمش اولمی که برقاج کشینك هلاکنه بادی اولدی دیدی.

ایشته طریق علمیه کبارینک اکثری اوزمان بویه کولنج اوله جق سوزسویلوب چوق یرلرده دوجار استهزا اولورلردی. بوجهته طریق علمیه نك اسکی شان و اعتبارینه کلی خلل کلدی. بناء علیه مجیدیه نشانی ایجاد اولندقدمه صدوره ایکنجی و استانبول پایه لورینه اوچنجی رتبه دن برر قطعه مجیدیه نشانی و یریلوب دیگر مراتب علمیه نك هیچ برنده نشان یوق ایدی. قوللری مدرسیندن ایکن مجلس معارف عمومیہ اعضا لفته تعیین اولندیغمده اوچنجی رتبه دن بر قطعه مرصع نشان هایوننه نائل اولشدم.

خلاصه احوال پولتیقه

آوروپانک اک کوزل قطعه سی اولان روم ایلی دولتعلیه یدنده ایکن آوروپالو دولتعلیه بی دول اوروپادن خارج صایارلردی. قریم محاربه سندن صکرمه دولتعلیه دول آوروپادن معدود ودول آوروپانک حقوقنه نائل اولدی. فقط استانبولده انکلیز و فرانسز ایلچیلری نفوذ یاریشنه چیقمشدیلر. رشید پاشا کافی السابق انکلیز پولتیقه سنده دوام و عالی وفوآد پاشالر فرانسز پولتیقه سی التزام ایتدیلر. رضا پاشا ایسه فرانسز سفارتنه عاده خادم ایدی. و فرانسز ایمپراطوری روسیه ایمپراطوری ایله بارشمش اولدینی حالده استانبولده کی نفوذینک انکلیز نفوذینه غلبه سی املنه دوشدیکندن فرانسز سفارتی دائماً رشید پاشا علیهنه ایشلمکده ایدی.

فواد پاشا آمدجی ایکن محمود ندیم بک مکتوبجی اولوب دائماً کیجه لری هم بزم صحبت اولورلردی. فوآد پاشا درایت و معلوماتی حسیله ایلرولوب عالی پاشا ایله آت باشی برابر کیتمهک باشلادی. محمود ندیم بکده ایسه اواقدار اولمیدیغندن بشقه بک متلون بر ذات اولوب حتی رشید پاشا بر کون آنک طور و مشوارندن جانی صیقیله رق بزم مکتوبجی بک صابونه بکزر. آنکله نه ال یونور، نه ده چاشیره کلور دیشیدی.

بوجهته محمود ندیم بک ترقی ایده میوب خارجیہ مستشار لغنده قالش اولدینی جهته دلکیر اولدینی حالده فرانسز سفارتی رشید پاشا علیهنه دوشنجه آندن رشید پاشانک اقبالدن سقوطنی استدلال ایدرک رضا پاشا قولنه سمر دویرمشیدی. لکن آنکده ثمره سنی کورمینجه باری وزرات آلمش اولمق اوزره والیک استدا سنده

بولنقله ۱۲۷۱ سنه سنده عهده سنه رتبه وزارتله صيدا واليكي توجيه اولنديسه ده رضا پاشا آني مجلس والا رياسته سوق ايتدی . چونکه رضا پاشا ايله صفوت پاشانك التزامدن طولايي بر چوق ايشلري مجلس والايله دوشوب مجلس والا رئيسي كامل پاشا ايسه آنلرك نامشروع ايشلريني ترويج ايتديكندن رضا پاشا او مثللو ايشلري ترويج ايلك اوزره محمود نديم پاشايي مجلس والا رئيسي ايتديرمك اوزره رشيد پاشايه مراجعت ايلش ايسه ده رشيد پاشا بوديقله لري تظن ايتمكله آ كا مساعده ايتديكندن محمود پاشا مجلس والا رياسته متهى ايكن خواه ونا خواه صيدايه عزيمت ايلشدر .

بروجه بالا فرانسز وانكليزايلچيلري يكديكرييله كشا كشه اولمقله برقاچ فرانسز ايلچيلري دكشدي . لكن فرانسز ايمپراطوري آرتق عزل ايتمه مك اوزره استانبوله (طوونل) نامنده براييلچي كوندردي . اودخى علنى صورتده قانينه معارض اوله رق باب طالي بي تضيق ايدر اولدى . بوجهته قانينك نفوذينه خلل كلديكندن يتمش درت سنه سنده موقت صورتيه لوندرميه كيتدى .

عزيمتدن اول وداع ضمتده بركيجه آقشام طعامي ايتمك اوزره رشيد پاشانك ساحلخانه سنه كلوب قوللري ده سفرده بولندم . سفرده رشيد پاشا بونطقى ايراد ايلدى :

« انكلتره دولت فخيমে سنك حاضر بالمجلس بولنان سفيري لورد استراتفورد دو ويقليف جنابلرينك دوام عافيتي تمناسنى درميان ايلرم . بو ذاتك در سعادتده مدت اقامتده دولتيه نك دولتيه اولان مناسبات خالصه نك تايد واستقرارينه كال اهليت ومهارت ايله موفق اولمى وبو جهته جمله مزك شكرانيتنه كسب استحقاق ايلمى موجب ممنونيت اولدينى مثللو بوراده ياقينده وقوع عزيمتي مستلزم كدر اولان مواددندر . بوكدر سفير مشاراليهك آز وقته بورايه عودتي اميديله كسب خفت ايلمكده در » .

قانين بوكاتشكر ايتدكدن صكره بو عبدا جازه خطاباً : — وقعه نويس افندى . بونطقى تاريخكزه بويله جه قيد ايتمزه كز سزه حلال ايتم . ديمكله بويله جه عينيله درج ايدر م وانشا الله دها بك چوق ياشار زده تاريخك بر نسخه مطبوعه صنى كندوسنه كوندريرم ديدم . قانين بوكاده آبروجه تشكر ايتدى .

مؤخر آقانىن بر كره دها استانبوله كلديسه ده اوزمان رشيد پاشا وفات ايلش، ميزان پولتيقه بتون بتون فرانسه طرفه آغمش اولديغندن چوق طور ميوب آرتق عودت ايتمه مك اوزره لوندرده كيتدى .

احوال ماليه

اوتة دنبرو دولت عليه ايرادينه كوره مصرف ايدردى و مأمورين دخى و قتيله معاشريني آلوب آكا اويدير لرلردى. اوزمان آلا فرانغه خانه و ساحلخانه تجملاتى يوق ايدى. سراى هايونك اداره سى ايسه پك مضبوط بر حالده ايدى. شهزاده لر قفس نشين محجوريت اولدقلى كې قادينلر دخى بر طرفه چيقمازلردى. اصطبل عامره مصارفى اسبان خاصه مك ييم و علف مصارفندن عبارت ايدى و اجنې مسافر لر كلوب ده اسباب نقليه احتياج مس ايتسه وكلا دائره لرندن بشر اونر دونائش آت آلىنوردى. بودرلو شيلرايچون خزينه خاصه عائد مصرف يوق ايدى .

بو حاللر ايسه دولت عليه مك داخل اولدينى مسلك مدنيتة مغايردوشه رك يار و اغيار نظر لرنده چير كين كورلديكندن ايجابات زمانيه كوره وكلا و رجال و كبار پيطون و عربيه ايدنكلى كې سراى هايونده ده مكلف عربيه و تجملات سائر بولمق لازمه حالدن كوروندى.

دها صكره لرى وكلا دائره لرندة آت بولماز اولوب آنلرده ايام رسميه ده اصطبل عامره آتلىنه بنمكه مجبور اولمشلردر.

بو مثللو انقلابات هپ الجاآت زمانيه مك كتوردى كې احوال طبعيه دن ايدى. لكن صكره لرى ايش حال طبعيسندن چيقوب اسراف و سفاهت پك افراط درجه سنه وارمش و مصارف حربه ايچون بر كره استقراض اولندينى كې استقراضه آليشه رق آندن صكره مصارف روزمره ايچون دخى استقراض ايديلور اولمشدر.

سلطان عبد المجيد خان حضرتلى اوتة دنبرو استقراضدن صاقفور و موازنه ماليه يي پك زياده كوزه در ايدى. لكن اودخى روزكارك اوكنه دوشوب كيتمه مجبور اولمشدر. ۱۲۷۱ سنه سى شوالئك در دنجى كونى اجرا اولنان ركاب هايون رسم عاليسنده وكلايه خطاباً ايراد بيوردىنى بر چوق كلمات حكم آيات آره سنده: «استقراض اولنماق

ایچون چوق چالیشدم. لکن احوال بزی استقراضه مجبور ایتدی. بونک تادیه سی وارداتک آرتمسیله اولور. بودخی اعمار ملک ایله یعنی هر دولته اولدیغی کبی قومپانیالر تشکیل ایدرک تیمور یوللری یامقله اولور. آرتق قومپانیالرده موافقت ایلملی یز. غازلرده یاملی. فقط واردات آرتدی دیومصرفی ده آترماملی. والا برثمره حاصل اولماز. ینه باتاق یولیدر. بشکطاش سرایی ده پک تکلفی اولدی. ده سادده جه اوله ییلوردی. « بیوردقلرنده فتحی پاشا وقپودان دریا خلیل پاشا : « افندیمره کوره بورشی دکل « دیمیری اوزرینه : - یوق یوق، زیاده جه اولدیغنه بنمده قلم شهادت ایتدی. بیورمشیدی. طوغریسی بوبابده پک چوق غیرت و همت ایلمشیدی. لکن الجاآت زمانیه قارشو طوریه مامشدر.

شویله که بالاده اشعار اولندیغی اوزره عباس پاشا والیلکنده مصردن در سعادته پک چوق پاشالر وبکالر و خاتملر هجرت ایلدیلر. غالی بهالرایله قوناقلر ویالیر آلدیلر. آفرانغه تجملات ایله تزین و تفریش ایتدیلر. بول بول پاره لر صرف واسراف ایلدیلر. ابواب سفاهتی آچدیلر. وکلا و کبار استانبول بومصر دو کندیلریله آشیق آتمغه و وکلا حرملری ده محمد علی پاشا کریمه سی زینب خانمه تقلید ایله اسراف و سفاهته قالدیشدیلر. بوجهته عالی پاشانک دائره سی مصارفی شهریه اوج درت بیک آلتونه واردی و علی نام چارابرو دلیقانلونسک مصارفی افندیدن بر آدمک خانه سنی کبارانه صورتده اداره ایده ییلوردی. بوجهته صدارت معاشی وفا ایتمز اولدی.

سلطان افندیلر ایسه همه حال و بحق وکلا حرملرندن اوستون اولمق اوزره حساب سز مصرف ایتمک باشلا یوب آرتق معاشلری اداره ایتمز اولدیغندن دیونه مستغرق اولدیلر. از قدیم حرمرای هایونده مظه نشین تسر و اختفا اولان قادین افندیلرده حکم زمانه اینجانبجه عربله رایله کز مکه باشلا دیلر وبالطبع شهریلرده تفوق ایتمک اوزره اسراف و سفاهته طالیدیلر و آنلرده بورجلی اولدیلر و اخذ و اعطالرینه واسطه اولان قهوه جی وبالطه جیلر پک عجیب سوء استعمالاته قویولدیلر. مثلاً بر تاجردن یوز بیک غرو شلق مال آلورلر ایسه اللی بیک غروشده نقد آلوب یوزاللی بیکه سند ویرزلردی. بوجهتله سرای هایونک اوج سنه ظرفنده اوج میلیون کیسه آقچه دخی ظهور ایتدی. بوده کافی اولیوب سلطانلرک و قادین افندیلرک مرصعاتی بک اوغلی صرافلری

اللى رنده مرهون قالدى . الحاصل مصرده دو كندى لرى استانبول اها لى سنك اخلاقى بوزمظه دولت و ملتة عظيم ضرر لرى طوقوندى .

قالدى كه قريم محاربه سنده فرانسو وانكلېز و ساردنيا عساكرى استانبوله و رودلر رنده آلتونلرى صوكى آقئيدىلر . استانبول اصنافى بويوزدن عظيم تمتع ايتدىلر . اول ائشاده وقوع بولان سورهايونلر ده ايسه چارشو اصنافى على الحصوص قويو مجيلر فوق الماده استفاده ايدرك آنلر ده كيارانه ياشامغه آليشدىلر و بوغاز ايچنده ياليلر طومتفه قالقئيدىلر . او زمان قاضى كوي و آطه لر هنوز مصمور اولما مشيدى . قيزيل طوپراغك آدى يوق ايدى . شتايه استانبول ايله بك اوغلنه و صيفيه بوغاز ايچنه منحصر ايدى . بوغاز ايچنده استكرا اولنه جق كوشه بوجاق قالمادى . بيوكدره ده درت او طه لى بر كرا آوى بولق بيوك سعادته نائل اولق كې بر مغنويت صاييلور ايدى . شيخ الاسلام سعدالدين افندى آلتى آيلنى قرق بيك غروشه اولق اوزره بالطه لياننده بريالى استيجارا ئتمشيدى كه اويالى مصر لى حليم پاشا عهده سنده در . تبريك نقل ايچون سعدالدين افندى يه براختيار آدم كلى . بن بويالينك فلان تاريخده قرق بيك غروشه صاييلديغنى بيلورم ديمكه حضاره حيرت كلى . عقار آت ك قيمتى و كراسى بو وجهله ترقى ايتمكه اولديغى ائشاده اصناف ورنجبرانه كوره پاره قازانق دخى چوروم و قى بالق طومتق كې قولاي برايش ايدى . غريبدر كه قريم محاربه سندن اول استانبول وجوارنده بك جوق خرسزلر وارايدى . ظهور محاربه دن صكره خرسزلر ك آدى باتدى . آ كلاشلى كه مملكتمزده خرسزلفك تككزى پاره سزلفدن ايمش !

محاربه دن اول توتونك فوق الماده اعلامى آلتش غروشه آلنوردى . ائشاي محاربه ده دفعة اوجيوزه چيقدى . آندن صكره ده آشاغه ايندى . زيرا يكيجه توتونه فرنكلرده طاداندى . بارسده بيله يكيجه توتونى صاتيلور دكانلر آچيلدى . اوزمان بوغاز ايچى جتدن بر نمونه ايدى . هله ماهتاب كيجه لرى دكرك يوزى سبرجى قايق ليله رسمى آلنه جق برشكل و ماهيته ايدى . معلوم آ . اك كوزل مهتابى اولان بيك قوينى ايله بيوكدره قوييدر . ناس كوش سروي تماشاسى ايچون كيمى بيوك دريه كيدرلر و كيمى بيك ساحل لرينه اينرلر ايدى . كوش سروي مضمونلرى شاعر لره سرمايه اولدى . بوكا دائر كوزل شعر لر سويلر لردى .

مادام كه هر شيك طوغرينى سويلك التزام اولندى ، آرتق كندى حالى ده

اولدینی کیجه عرض ایتمیم . قوللری دائماً باب عالیجه لایحه ومضبطه وسائر قلمه آملقه مشغول اولدیم حالدده فضله قالان اوقاتی ده تألیف کتب ورسائله حصر ایدردم . بونکله برابر استانبولده بویله ذوق وصفی روزکارلری اسمکه باشلايجه قوللری ده بتون بتون خارج قالدیم . شاعرلکدن فارغ اولمشیکن کومش سروی مضمونیه شعر سویلیمه رکینه شاعرلره وبعضاً مهتابجیلره قارشیمقدن کبرو طورمدم .

زندوستلر چوغالوب محبوبلر آزالدی . قوم لوط صانکه یره باتدی . استانبولده اوتهدنبرو دلیقاندیلر ایچون معروف ومعتاد اولان عشق وعلاقه حال طبعیسی اوزره قیزلره منتقل اولدی . سلطان احمد ثالث زماندنبرو مضاد اولان کاغد خانه سیری زیاده رغبت بولدی . کرک اوراده کرک بازید میدانده آرابه لره اشارت لرله معاشقه اصولی خلی میدان آلدی .

سلطان عبدالمجید خان حضرتلری حقیقه ملک خصلت بر پادشاه عالیجاه اولدینی حالدده اوده نوع بشردن دکلی؟ برروز کارآنی ده چارپدی . عالمک بوانقلاباتی آره سنده اودخی قادینلردن بعضیلرینه محبت ورغبت بیوردی . ناسک حرام اولان معاملاتنه اودخی حالاندن اوله رق مشارکت بیوردی . بوکا هیچ کیمسه بر شی دیمبوردی . فقط نسوان ایله کثرت مصاحبتدن ناشی وجود هایونلرینه کوندن کونه ضف کلمی بادی اندیشه ایدی . زیرا خلق کندوسنی پک زیاده سودکلرندن آنک بو حالنه متأسف ایدیلر .

بر کون متعصب خواجهلردن بری ظرفادن بر ذاته دیرکه لوطیلک آزالدی ، لکن زنباره لکده قالمده عالم دوزلسه . دیدکده اودات دخی : خواجه افندی . بز شمدی حضرت عمر زمانه کبرو کیده میز . سن امویه و عباسیه دولترلرینک تاریخلرینی اوقوسه ک بوزمانک قدرینی آکلار وشکرینی ایفا ایدردک . سن آرادینک عالمی شمدی بروسده بیله بوله مازسین . خادم قضاسی اکر خادمی مرحومک زماننده اولدینی کبی قالمش ایسه اورایه کیتده راحت ایت دیمشیدی .

رشدی پاشا انواع فخشیاتده جوق امثاله تفوقی وار ایکن حالی هرکسندن اخفا وهرکله منافقانه حسبحال ایدردی .

فتحی پاشا حقنده بر شی روایت ایدرلر . اینانق ایستم . اینانسم اکا سب ایتمیم . دیرلرکه عرض خلوص ایچون آوروپادن قوت معجوننه مقابل علاجلی شرابلر

كتوروبده ذات شاهانهيه تقديم ايدرمش . صحيح ايسه ولى نعمتنه بوندن بيوك خيانت اولماز .

و برده زياده ميل و محبت شاهانهيه مظهر اولان قادينلرک مصارفه خزينه‌لر متحمل اولديغنى حالده رشدی و فتحي پاشالر بوبابده تسهيلات کوسترمک اوزره يارش ايدرلر وبو مسابقتله يکديکره غلبه چاللق ايسترلردى . نهايت خزينه‌ده تحمل قالمديغندن عالى وفوآد پاشالرده استقراض قبولرينى کشاد ايلديلر . صکره خزينه‌نک اعتبارى قالمديغندن استقراضده مشکل اوله‌رق آيلقلر ويريله‌مز اولدى .

استانبول اصنافک اکثر معاملاتى ايسه بالذات يا بالواسطه وياخزينه‌دن آيلق الانلر ايله اولديغندن آنلرده آلاجقارنى آله‌ماز اولديلر . استانبولى بردن بره بر مضايقه ماليه قاپلادى . مقدمه املاک قيمتى نصل بردن بره ترقى ايتديسه بوکرده بردن بره برعظيم تراجع و تنزل وقوع بولدى . حالبوکه مقدملرى اوطه‌لرمزده اوچ يان مندر بولنوب صيفيه‌يه ياخود شتاييه نقل اولنه‌جنى زمان بونلرى حرارلره وضع وپازار قاينيله نقل ايدیوررکن ايکى يان مندر يرينه قنابه و صنداليه قومغه آلشدق . حين نقلده بو قنابه و صنداليه‌لر قيريلوب تعميره محتاج اولقله مصارفز آرتدى . آلافرانغه سفره طاقلرى ايدندک . لکن رمضان افطارلرنده اسكى سفره طاقلرينى ده ترك ايدمه‌دک . بوکى شيلرده مصارفزى آرتدرمىش اولديغنى حالده آيلقلر چيقيماز اولنجه خلق نه ياپه‌جغنى شاشيردى . بورالرى هرکسه ايشته حيرت ویردى .

مأمورين آى باشلرنده مستحق اولدقلرى معاشرلرني ايسترلر . سلطانلر وقادينلر پاره‌نک نرمه‌دن کلديکنى بيلمیوب وييلمکده ايسه‌ميوب هان پاره ديو طرف طرف سلطنتى ازعاج ايدرلر . صراف و تجار واصناف دخى پاره‌ايچون دولتى تضيق ايدرلر . خزينه‌ده پاره يوق . وکلا عاجز . استانبول بر عظيم بحران ايچنده ايدى .

شمى قباحه کيمده . قباحه کيمسه اوزرينه آلمق ايستمز . هرکس بربرى اوزرينه آتار . وکلا ديرکه سلطانلرک وقادينلرک مصارفه تحمل کلز . اولکى کى قادينلر سرايدن چيقيسون ، سرايک مصرفى اسكى حاله ارجاع اولنسون .

وکلايه مخالف اولانلر ديرکه عالى پاشا حددن آشمش طاشمش اولان دائره‌سى مصارفنى کسه‌مز . فوآد پاشا فاملياسى مادامه‌لره تقليداً آيده بر موده چيقاروب

بونجه اهل عرض نسوان اسلامك اخلاقتى بوزمقدمه ايكن فوآد پاشا آنلرى ضبط ايدمهز . شو حالده آنلرك سراى اداره سنه و خنكارك حلالى اولان قادينلره نه ديمكه حقلى وار . وكلا كنديلرى صلاح يولنه كيرسون و دائره لرىنى اصلاح ايتسونلرده صكره سائرينه نصيحت ايلسونلر .

بودرلو مناقشه لر دوام ايدمه طورسون پاره ايشى طيانوب قالدى . معاملاته عظيم خلل كلدى . خزينه خاصه نك ديونندن طولايى مقدمه اسهام يعنى قوائىم ايراديه ترتيب اولنوب حتى ربى مقدارى چيقارلمشيدى . لكن بقيه سى چيقاريله مدى . زيرا بوكا ماليه خزينه سى ضامن اولديغى جهتله بو صورت خزينه خاصه ديوننك خزينه ماليه دور و نتلى ديمك اولوب حالبوكه خزينه خاصه مصارفنك اوكى آچيق و غير محدود اولقله دولتك اعتبار ماليه سى بتون بتون محو اوله مرتبه سنه كلدى ، و يتمش درت سنه سنده يوزلك آلتون يوز آلتش عروشه چيقدى . و اول ائنده سراى هايون ايچون تجار و صرافاندىن استقراض اولنان بر مقدار آقجه نك لى التدقيق فائضى يوزده قرق بش راده سنده اولديغى آكلاشيدى .

بو حال و خامت اشمال اوزرينه امور ماليه يى مذاكره و مصارفى تعديل ايچون خواص و كلادىن مركب عقد اولنان انجمنده بر قوميسيون تشكيل ايله بونك چاره سنه باقلمسى استيداننه دائر بر لايحه قلمه آلنوب عتبه عليايه تقديم قلندى .

بوندىن ذات شاهانه نك جاني صيقلوب حتى عيىاضى معاينه سنده چاتيق چهره ايله تحت هايونده اوتوردى و معاينه يى استعجال بيوردى . و انجمن مذكوره قيرسلى محمد پاشا زياده سويلنوب بويله اوفق تفك شيرله اولماز بتون ابنه خاصه نك تعطيلى و سراى هايون مصارفنك تقيلى ايچون لايحه يازلمليدر كى سوزلر سويلش اولقله لايحه مذكوره بر مرتبه تشديد ايدلمشيدى . بوراسى ذات شاهانه يه منعكس اولدقده قيرسلى يه مغير اولوب خنزيرى نفى ايتلى ! ديمش اولديغى مرويدر .

بو صره ده قيودان دريا محمد على پاشا لايحه يى آنجق ديكرلره مماشات ايچون مهرله مش اولديغى طرف شاهانه يه القا ايله حالى پاشا طاقتى نظر شاهانه دن دوشورمك ايسته مش ايسه ده موفق اوله مدى .

بو خلالده انگليز و فرانسى و روسيه و آوستريا سفارتلرينه امضاسى متحدا المال اوله رق برر لايحه ويرلش . خلاصه مؤدالرنده : « عبدالمجيدك كيديشى اويغونسى »

بتون علما و مشایخ آیاقلا نوب خنکاری مداخلات اجنبیه دن قورتارمق ایچون سفارتخانه لری یاصه جقلا ؛ ، دیو افاده اولمشیدی . بو لایحه لر باب عالی یه کوندرملکه در حال دکلابل عالی یه جلب ایله عقد مجلس اولندی و کویا خلق آیاقلا نوب عبدالعزیزی اجلاس ایدمه جکلر ایتمش ؛ یوللو اراجیف دخی ایشیدیلور اولدی . بو مقوله کفتکولردن جوق کیسه لک راحتی بوزلدی .

ایشته بوسرمده طرف پادشاهیدن دارالسعاده آغاسی منیره سلطانه اعزام ایله : « عقللریخی باشلرینه طویلاسونلر . آرتق آشیروب طاشیردیله . آنلری تکدیر شویله طورسون ، عادتا دو کدیریرم . ، دیو خبر کوندرملش . بناء علیه اصنافدن آلتش اولان یکریمی بیک کیسه لک اشیا کیرو ویرلمشیدی .

۱۲۹۵ سنه سی محرمک یدیسنده رفیعه سلطان کتخداسی اشرف افندی عزل و خانه سنده حبس اولندی و حسابی کورملک اوزره قپوصنه قره غول قوندی . اون کون صوکره ذات شاهانه باب عالی لرینه تشریف بیوردی . مهابت شاهانه وبر طور زیمانه ایله آتدن اینوب و کیسه یه التفات ایلمه رک نردباندن چیقوب دائرة هایونلرینه کیردی . و کلا دوچار دهشت اوله رق برر برر نردباندن چیقوب مجلس تنظیمات اوطه نه کیردیله .

ذات شاهانه ابتدا عالی پاشایی حضور هایونلرینه جلب ایله برخیلی مصاحبتدن صکره سرعکر رضا پاشا و قپودان دریا محمد علی پاشا ایچرو کیردکلرنده ذات شاهانه رفیعه سلطانک (محمد علی پاشانک کلینی) آلتش بیک کیسه دیونندن بمحله محمد علی پاشایی فنا حالده تکدیر ایتدی . محمد علی پاشا بوندن خبری اولمدیغنی یمین ایله تأمین ایدمه جک اولدقده ذات شاهانه غضبه کلوب : « سنک یمینلریکده اینانماز . مقدا سوخته لری آیاقلان دیرانده سن دکلیسین ؟ ، دیه رک پک جوق آجی سوزلر سوبلیدی . « خائن حریف ؟ سن دین و دولته و پادشاهکه خائن سین . مقدا سنی نفی ایدن یالکیز رشید پاشا دکل ایدی ؛ بن بو بایده مطابق ایدم ، دیدی . بعده عالی پاشایه خطاباً : « سن نصل صدر اعظم اوله جقسین . بویله شیلره باقمیورسین . مهری آلورلرده آدمی قوغیوررلر . مسئولیت آلتندمه سین ، دیو بیوردی .

بزر قابونک خارجنده بو آتشی آتشی سوزلری استماع ایله لرزان اولمقده ایدک . بوسرمده سائر داماد پاشالر کلکه ذات شاهانه : « سلطانلر کیجه مهتا بلرده

کزر مش. بنم کیجه مهتابده کزر قیزم یوقدر. اونلری ده رد ایده جکم. بو حریفلرک حرکاتی آرتق ناموسمه طوقنور اولدی. « دیهرک داماد پاشالری وبالخاصه علی غالب پاشایی تکدیر و تعذیر بیوردی. بعده مجلس اوطه منه تشریف ایله وکلایی و مأمورینی جلب ایتدیردی. و تصرفاته رعایت اولنسی لزومنه دائر برقطه خطهایون اوقوندقدن صکره چیقوب بر طرفه نگاه ایتیه رک سرای هایونلرینه عودت بیوردیلر.

برکون صکره هپ داماد پاشالر مأموریتلرندن عزل اولندی و محمد علی پاشا یرینه مجلس تنظیمات رئیس قیرسلی محمد پاشا قبودان دریا و آنک یرینه رشدی پاشا مجلس تنظیمات رئیس و علی غالب پاشا یرینه مجلس تنظیمات اعضاسندن (مؤخرآ صدراعظم اولان) محمود ندیم پاشا تجارت ناظری اولدی .

ایکی کون صکره بالمله سلاطین کتخدالری عزل ایله یرلرینه قدمای رجالدن بر ذات تعیین بیورلدی . سرای هایون قادینلری عربیه بینمه مک ایچون سرعسکر رضا پاشانک سرای هایونده کی عربهلری زنجیر ایله بربرینه ربط ایلش اولدینی دخی بو ائنده ایشیدلدی .

بر قاج آی صکره محمود ندیم پاشا عزل ایله مجلس تنظیمات اعضاسندن (صدراسبق) ادهم پاشا تجارت ناظری اولمشدر .

تصرف و اداره یولنده وکلا جزئیات ایله مشغول اولوب خنکارک بروجه بالا اومرتبه شدت کوستره جکنی و دامادینی فدا ایده جک قدر ایلرو کیده جکنی اوممازلردی . ذات شاهانه او درجه ایلرو کیمکه هر مسئولیتی وکلانک اوزرینه آتدی . شطرنج سیاستده صانکه بر نبیل آتدی وکلایی حیرته دوچار ایتدی . زیرا وکلایه کوره اومرتبه ایلرو کیمک مشکل اولوب کیرو طور مق دخی مسئولیت آلتنده ازملک دیمک ایدی .

حالبوکه سلطنت سینه نک بویله تصرف یولنه کیرمی اوروپاچه حسن تأثیری موجب اوله رق اوروپاده بولنان فوآد پاشا بش ملیون لیرا استقراضه موفق اولدی . بو خبر تلغراف ایله وارد وانبساط عظیمی موجب اوله رق بزده یواش یواش کوشه مکه باشلادق .

مع مافیه خواص وکلا انجمنده تصرف و اداره ایچون چفته قایقلمه بنمک و باب عالیده کی آغالر و قواسلر ایچنده تفتیحات اجرا ایتمک کی خیسر شیلرله

اشتغال اولندينى صروده ذات شاهانه طوپقپو سراى هايوننه بالتشريف صدر اعظمى جلب ايله : « بش چفتهلر برمدتدنبرو دأب سلطنت و دولت حكمنه كيرمش . هم سزده زحمت چكرسكز . بش چفتهلر ترك اولنمسون . هم بزى بو حاله قويان بش چفتهلر دكلدر . بشقه شيلره باقلى . بيهوده يره معاش ويروب آدم قوللانملى و مجلسلى تنقيح ايتك كې شيلره باقلى » ديو بيورمش .

بو اخلاسه برنجم دنباله دار طوغمش اولديغندن احكام نجوميه مراقيليرى آنك احكامنى استخراج ايله مشغول اولديلر وكلا دخى تنقيحات ايله مشغول ايديلر . مجلس عالى تنظيماتده فضله اعضا اولديغندن بو تنقيحاتك بزه تاثيرى اولدى . فقط دده پاشا اختيار وعمل زمانده اولديغندن و ذاتاً مجلس تنظيماتده رأى ويرمكه مقتدر اولديغندن تام معاشيله مجلسدن اخراج اولدى . مجلس نافعه بتون بتون الفا و مجلس ماليه جه تنقيحات اجرا قلندى .

مجلس والاده دخى زائد كوريلن اعضا اخراج اولنوب چيقانلره برر مقدار معزوليت معاشى ويرلدى و مجلس والا تنقيحاتك مذاكره سنه لى الابتدار رشدى پاشا اخراج اولنه چقلره برديه جك قالماق اوزره شيخ الاسلام افندى زاده صديق ملانك اخراجنى تكليف ايدوب پدى دخى برشى ديه مديكندن ابتدا صديق ملا اخراج ايله آندن صكره ديكرلرى دفتر معزوليتنه قيد اولنشىدى . صديق ملا ايسه غايت معذب و جري اللسان اولديغندن على العموم وكلايى وبالخاصه رشدى پاشايى قدح و ذم ايله مشغول اولدى . هله رشدى حقنده سويلديكى سوز و ايتديكى معذلك قالمدى . سائر معزولين دخى وكلانك دم و قدحيله مشغول اولديلر . كرك مجلس والا كرك مجلس ماليه تنقيحاتنده عالى پاشايه تعلق ونسبتى اولنلردن هيچ برى چيقارلاماش اولمى ناسه سر رشته قيل وقال اوله رق اصلاحات اوغرينه پادشاه كندى دامادلىنى فدا ايتدى ، وكلا ايسه طالق اوو قلرندن كچه مديلر ديو سويلنديلر . وبو سوزلىرى سمع هايوننه قدر ايصال ايتديلر .

مجلس والا اعضا لغندن اخراج اولنمش اولنلردن برى ده منشى مشهور رجائى افندى اولوب اخراج اولندينى كونك اخشامى عرقى زياده جه ايچهر ك بدمست اولندينى حالده عالى پاشانك ياليسنه كيدوب كو ك دنباله دار دخى كوزينه ايلشمش اولندينى حالده عالى پاشانك ياننه كيروب كيف حاليله آغزينه كلنى سويلش و زيور

افندیك ابقاسی سزه تعلق اولدینی ایچون اولدی . وکلانك ابقاسی شونك ایچون وکلانك ابقاسی بونك ایچون اولدی . بندن نه ایسترسکز . ای الیهدن قورقازلر . سنی شو نجم دنباله دارك شئامتنه حواله ایتدم دییهرك چیقوب کیتمشدر .

الحاصل بین الانام وکلا تصاحب و غرضکارلق ایله متهم اوله رق هر طرفده ذم اولمغه باشلانديغندن کندولرینه طورغونلق کلدی . آنک اوزرینه ذات شاهانهده همشیره سی عاده سلطانك رجاسنه طيانه میوب محمد علی پاشایی بیه قیودانلغه اعاده بیوردی . وجوق کچیوب حال سابقه رجوع اولندی . بوبابده فوآد پاشانك ایتدیکی استقراضده بادیء تسلیت ایدی . بو استقراضده ایسه قائمئک قالدیرلمی مشروط اولدینی جهتله بوباره نك خزینة خاصه ایشنه یارامیه جنی درکار اولدیغنه مبنی بو استقراض ایشی سرای هایونجه موجب منفعت برشی دکل ایدی .

اول اثناده سر عسکر رضا پاشا پک زیاده نافذ الکلم اولوب سرای هایون ایشلرینه ده مداخله ایتکده ایدی . ذات شاهانه نك سرفراز خانم دائر سینه تشریف بیوره جغنی قیزلر آغاسی تحسین آغا خبر ویردکده سرفراز خانم : « خنکار رضا پاشادن رخصت تذکره سی آلمشی ؟ » دیمش . بوسوز اوچنك آره سنده منحصر اولدینی حالده (کل سر جاوزالائین شاع) فحواسنجه شیوع بولدی . متعاقباً تحسین آغا عزل ایله خیرالدین آغا قیزلر آغاسی اولدی .

۱۲۷۵ سنه سی شعباننده ابنیه خاصه عملیه سی سرای هایونی احاطه ایدرک پاره ایچون چاغری شمع کبی بر چیرکین شی وقوع بولدی . بونک اوزرینه ذات شاهانه ابنیه خاصه بی تعطیل ایله مخصصاتی اولان درت بیك کیسه بی ابنیه دیوننك تسویه سنه حواله ایتدردی .

مضایقه مالیه کوندن کونه مشدد اولدی . ذات شاهانه ده بوندن پک زیاده صیقلدی . ۱۲۷۶ سنه سی ربیع الاولنده وکلا مابین هایونه جلب اوله رق حضور هایونه کیردکلرنده ذات شاهانه باب عالییه بر خط کوندریله جکنی سویلش و خط هایونی کندولرینه قرائت ایلش ، مضمونی : « دولتک ترقیسی قدرت مالیه محتاج اولدینی حالده بر مدتدنبرو درلو اسبابدنطولایی بک اوغلی تجارندن مصارف یومیه بی اداره ایچون آغر شرطلر ایله آقچه استقراض اولنسی دولتک اعتبار مالیه سی اخلال ایلدیکی وبوبابده آرتق طرف شاهانه دن صرف همت اولنه جغندن وکلا دخی بالاتحاد

بونك چاره‌سى دوشونملرى وقرار مذاكرات نه‌ايسه عرض اولنمى» خصوصاتندن عبارت ايدى . على پاشا : « دولتعليه كز بتدى . همت شاهانه كزه محتاجدر ، يوللو ديكجه سوزلر سويلكله اغبرار طبع هايونه بادي اولمشر .

بعده خط هايون مذكور باب على‌يه كلوب قرائت اولندى . لكن عمومه اعلان اولنيوب عرض اوپه‌سنده يالكز مجلس على‌اعضاسيله باب على مأمورلى بولندى . بوكا جواباً مجلس وکلاده بر مضبطه قلمه آندى كه آنده سراي هايون آلتش اوچ و آلتش بش سنه‌لرنده‌كى حاله ارجاع اولندقجه بودرده چاره بولنه‌ماز يوللو شدتلو سوزلر مندرج ايدى . ذات شاهانه ايسه مجلس وکلاده جريان ايدن مذاكراته واقف اولديغندن بو مضبطه‌نك عرض و تقدیمه وقت قالمق‌سزین هان على پاشاي عزل ايله سومديكى قبرسلى محمد پاشاي مقام صدارته كتوردى و صدارت ركبنده مضايقه ماليه‌دن بحث آجوب آشورى مرتبه حزن وكدر ايله : « بهوده يره چوق مصرفلر اولمش . كشه اولمىدى . امانه چاره اولدى ، ديه‌رك و كچمه تأسف ايدهرك : « جمله كزك صداقتى تجربه ايتدم . ينه صداقت ايدوب بو حالك تسويه‌سنة بر چاره بولما كزى اومارم ، ديو بيورمش . صدر جديد دخى : « بو بر بحر اندر . دولتعليه بويله مضايقه‌لره كرات ايله دوچار اولمشر . انشالله بوده كچر . اولماز شى يوقدر . ايش آنجق بزى بو حاله كتورن سيبلى بيلوب‌ده بوندن صكره آنلردن احتراز ايتمكدر . يوخسه كچمه تأسفك فائده‌سى يوقدر ، ديه‌رك و كلايه اشارت ايله : « بونلرك جمله‌سى فداى جان ايدرجه‌سنة چالیشه جقلردر ، ديو جواب ويرمشر .

صكره صدر جديد عموم معاشاته طوقمىوب‌ده يالكز مأمورین ملكيه معاشلرينك تنقيحيله خزينه‌نك آچقنى قيامق كې بر چيقماز يوله صاپدى . بونك مجموعى ايسه سنوى بشيوز بيك كيسه‌دن عبارت اولوب هيچ ويرلسه ينه مصارف لازمه ايفا اولنه‌مازدى . اعتبار مالى‌يه خلل كلش اولديغى جهته استقراض دخى قابل دكل ايدى . سنه آخريته قدر اولان واردات هې بك اوغلى مستقرضاتنه وديون سائر فائضلرينه حواله اولنش ايدى . حالبوكه سنه آخريته قدر دولتى اداره لاقلا بشيوز بيك كيسه‌يه موقوف ايدى . آيلقلر هې تداخله بنمشدى . بالفرض معاشلر تنقيص اولنسه ينه ويريله‌مزدى .

بو سنه بر چوق چركس و نوغای مهاجرلری دیار روسیه دن ممالك محروسه یه
كلوب آنلر كده مصارف اسكانیه لری دخی مضایقه مالییه یی بر مرتبه دها تشدید ایلدی.
سر عسکر رضا پاشا قبرسلینك علیهنه ایشلمكده اولدینی حالده حمادی الاولانك
یكرمی یدنجی پنچشنبه كونی ذات شاهانه قبرسلی ایله فوآد پاشایی حضورینه جلب ایله
روسیه ایمپراطورینه كوندریله جك نشان ایله هدایایی تماشا ایتدیر مشدر. وابتدا حضوره
قبرسلی کیروب كمر كه داثر بحث آچلد قده قبرسلی: «مرحومه والدیه سلطان بوندن دخی ارتكاب
ایتمش!» دیمكده خنكار منفعل و متاثر اولوب همان فوآد پاشایی دعوت ایتدیر مش. فوآد
پاشا حضوره کیرد كده خنکاری بوزوق دوزن کور مش. آنلر کیتد كدن صکره خنكار
حرم هایونه کیروب: «بو حریف بنم اولمش والدیه مدن نه ایستیور. انی ارتكاب ایله
اتهام ایدیور» دیو بیور مش و فرداسی جمعه کونی مهر هایونی آندن آلدیر مش و فرداسی
جمعه ایرتسی کونی مجلس تنظیيات ریسی رشدی پاشایی مقام صدارته کتور مش در
و منحل اولان مجلس تنظیيات ریاستی صدر سابق عالی پاشایه توجیه بیورل مشدر.
قبرسلینك بودفعه کی صدارتی آلتشر آلتی کون اولوب بحساب الجمل (پك دلی) ترکینه
مساوی اولسی غرائب اتفاقیه دندر.

قوائمك الفاسنه تشبث اولندیغی

مضایقه مالییه برکال اولدینی حالده قائمه نك تدنی اعتباری نسبتده یوزلك
آلتونك فیائی کوندن کونه نرق ایدرك معاملاتنی اخلاص ایتدی. بو حال واقع
و مستمر اولدقچه امور مالییه نك اصلاحی قابل اوله میه جفی آکلاشلدی. بناء علیه
صدراعظم رشدی پاشا قائمه نك رفع و احساسنه و بونك ایچون قارشولق تدارکی
صره سنده استانبولك عقاراتندن بر اعانه جمعه قرار ویردی و بونك اجرا آتی
ایچون ریاست عاجزانهم تحتنده بر قومیسون تشکیل ایتدی. بر قاچ آی
بو امر اهماه بذل جهد ایلدك. قائمه لر طویلا ندقچه باب عالی حولیسنده علناً احراق
اولتمسنى رشدی پاشایه اخطار ایتدم. «یوق، اوزم ایشمز دكلدر. مالییه نظارتنك
ایشیدر. بزم ایشمز قوائمی طویلا مقدر» دیدی. «قائمه لر کلدكجه طاقم طاقم احراق
اولنورسه ناسه امن و اطمینان کلور. بزمده کال کر میته اعانه جمعه یوزمز اولور.»
دیدم ایسه ده کیمسه نك عقلنی بکنمز بر ذات اولدیغندن بو اخطار عاجزی یی قبول

ایتمدی . قوللری ده قائمہ لر طوپلانداقہ خزینہ مالیه کوندردم . بوصورتله قوائمک قسم اعظمی طوپلاندى و بقیه سی بشیوز بیک کیسه لکدن آشاغی ایندکده آلتونک فیئاتی تنزله باشلادی . قوائم نقدیه استانبوله مخصوص اولوب طشره لرده تداول ایتمزدی بوکره اولونان تجربه دن آ کلاشدی که استانبول نهایت النهایه بشیوز بیک کیسه لک قائمہ یی هضم ایده بیلوب آندن زیاده یه تحملى یوق ایمش . خزینہ ایسه صیقلداقہ قائمہ کسیدی جهته اعتباردن دوشمش . بوکره بشیوز بیک کیسه لک راده سنه تنزل ایدنجه حس اولمغه باشلادی و ایکیوز بیک کیسه لکدن آشاغی ایندکده یوزلک آلتون یوز بش غروشه تنزل ایتمدی . فقط یوزاللی بیک کیسه لکدن قارشولنی اولدیغندن رشدی پاشا آنک تدارکیله مشغول ایکن سرای هایونجه بارده شدت احتیاج مس ایتمکله مالیه ناظری حسیب پاشادن مبالغ کیله ایستنبول اودخی احراق ایچون خزینہ یه کوندر دیکمز قائمہ لرده یوز بیک کیسه لک قوائمی سرای هایونه ویرمش اولدیغنی خفیاً ایشیدلدى . رشدی پاشا خسته اولدی یاخود تمارض ایدرک حرمدن طیشاری چیقماز اولدی . رمضان شریف دخی کلکله قائمہ ایشنه سکتہ کلدی . غره شوالده معایده محلنده ایکن بعض موانع سببیلہ قوائم نقدیه نک آرقه سی آله مدیغندن اعتذار مقامنده بعدالید بونلرک کلیاً احراقیلہ بردانه سنک کورلیه جکی اعلان اولندی .

دیون خزینہ بحثی

مقدما سرعسکر رضا پاشانک تحت ریاستنده منعقد قومیسینونده سرای هایون دیونی رؤیت و تصدیق اولنه رق بادفتر مالیه خزینہ سنه دور و حواله اولمغه خزینہ جلیله جه طانیوب بعضیسنه قونسولید کاغدی و بعضیسنه سرکی ویرلش ایدی . حالبوکه بعض دیون آچیقده قالمش و یاخود صکره دن ایدینلمش اولدیغندن یرچوق اصناف باب عالی یه کلهرک صیرلانمغه باشلادیلر ایسه ده باب عالیجه بونلر حقنده برشی دنیلہ مدی . سلطانلرک و سرای قادینلرینک ، علی الخصوص سرفرازخانک بویله آرقه سی آله میان بورجلرینک چاره سی بولنه ماز دییه رک وکلا اصلاح امور مالیه دن اظهارعجز ایتدیلر . وروم ایلی اردوسنک مصارف فوق العاده سی سکزیوز بیک کیسه قدر اولوب کوچوک اوغلنک سرایلیرله یاپدیردیغنی البسه و ویردیکی اشیادن طولای مطلوبی دخی تام مقداره بالغ اولیور . بونک چاره سی بولنورمی ؟ دیرلردی .

اوچ درت آی معاشر ویریله میوب تداخلده قالمقه آچه دوردن قاهره عالمی
برمضایقه عمومی استیلا ایدی. تجار و صرافان هر کون اظهار افلاس ایدنر اولمقه
برچوق مغازه و دکانلر قیاندی ایراد صاحبیری ده مستأجرلردن کیرا آلاماز اولدی.
دفع ضرورت ایچون مجوهراتی بیعه عرض ایتدکلر نده پک دون بها ویریلور ایدی.
موظف مأمورین ایسه سؤال درجه سنه کلدی و صرب و بوسنه حدودنده بر مقدار
عسکر بولمق لازم کلوب روم ایلینده ردیقلر طویلا نمنده اولدیغندن بونک ایچون دخی
برقارشولق بولمق امور ضروریه دن ایدی.

بناء علیه بک اوغلی صرافلرندن بر مقدار آچه استقراض اولنسی بین الوکلاتذکر
و استیذان اولدقده : « ایچون استقراض اولنیور : تصرف ایله اداره مصلحت
اولنه میورمی ؟ » دیو باب عالی یه بر قطعه تذکره سنیه کلدی. اکاجواباً وکلا طرفندن
عرض اولنان مضطهده : « بزجه یاپیلاجق شی یاپلیدی. بوندن صوکره یاپیله جق
بر صورت قالمدی. استقراضدن باشقه چاره یوقدره دینلیدی. اونک اوزرینه ذات شاهانه
چند روز نامزاج اولدی.

بویجران ایچنده تأسف ایدیله جک حاللر وقوع بولدی. شویله که سرای هایبوندن
آله جقلری اولان و دولت علیه نك خرسیان تبعه سندن بولنان اصنافک عرضحاللری
باب عالیجه قبول اولمدیغندن آنلرده غلبه لکه سرای هایبون طرفنه کیدوب عرضحال
تقدیم ایتمک ایسته مشلر. ذات شاهانه ایسه نامزاج اولدیغندن سر عسکر رضا پاشا :
« ایشلریکزه باقیلیور. » دیهرک آنلری دفع ایتمشیدی. ذی القعدة نك دردنجی
کونی بونلردن برقاج یوزکشی برواپور استکرا ایله طوغری فرانسز وانکلزوروسیه
سفارتلرینه کیدرک بر عرضحال تقدیم ایله باغریشوب چاغرشیدیلر.

بو ائنده دول آوروپا دولتلر علیه نك مقاسمه سی بحثی ایتمکده اولدقلری دخی
طویلیدی و روسیه خارجییه ناظری سفرای اجنبیه نی جمع ایدوب : « دولت عثمانیه
برخسته در. المزده اوله جک. صکره اوروپاچه برغائله نی موجب اوله جق. ایسته
کورویورسکز که حالی کوندن کونه فنا لاشیور. اولجه بونک بر چاره سنه باقی. بلغارستاندن
وارد ایتمکده اولان عرضحاللر ایمراطوره عرض اولنمنده در. بوجه تله سز لره بو حالک
افاده سنی بکا امر ایتدی دیمش » اولدینی دخی ایشیدلیدی.

روم ايلي تفتيشى

دولتليه نظر مى اصابت ايتدى بيلم ، مصالحه وقوعنده حدود اوزرنده
ايكيوز اللى بيك عساكر نظاميه وبشيوز قرق پاره طوب موجود اولوب عساكر
البسه سى جيد وجديد وحيوانلرى توانا اولدينى حالده عودت ايلديلىر . رديفلر دخى
سالماً ومرفهاً مملكتلرينه كيتديلىر . پاره جه دخى دولتلك ايرادى مصارفه غالب اوله رق
سنه باشنده رونما اولان فضله ايله پرا كنده ديونك تسويه سنه قرار وىرلمشيدى .
سكره سراى هايونك اوچ سنه ظرفنده اوچ مليون كيسه آخچه ديونى ظهور ايله
ماليه خزينه سنه تحمیل اولندى . بوجهتله خزينه مضايقه يه و دولت مخاطره يه دوشدى .
روسيه ايسه مهاجمات پوليقيه ايله دولتليه دن اخذثاره قيام ايدرك كويا كه نيش
سبجاغنده تبعه غير مسلميه شويله ظلم ايدىليورمش ، بويله انسانيتنه مغاير معاملهلر
اجرا اولنيورمش ديو حكومت سنيه يي اتهام يولنده دول آوروپايه نشر ايلديكى خاطر
وخياله كلك عزيويات اوزرينه دولتليه مأمورلريله دول آوروپا مأمورلرندن مركب
برقوميسيون تشكيل ايله روم ايلي يه كوندريلوبده تبعه غير مسلمه نك احوالى تفتيش
ايله حقيقت حالى خارجه چيقارمق ايچون دول فخييه طرفندن تكليفلر وقوع بولدى .
حالبوكه ررسيه پاپاسلرى ومكتب خواجهلرى واسطه سيله بلغارلرك اذهاتنى اخلاص
ايچون درلوالقا آت و افساداته دوام اولنمقده ايكن روم ايلي يه اويله مختلط برقوميسيون
كيدرسه بلغارلر آرتق اله آوجه صيغماز اولوب روم ايلي قطعه سنك اداره سنه كللى
خلل كله چكى واضحاتدن اولمقله بوتكاليك اوكنى آلمق اوزره بعض ذواتك روم ايلي
تفتيشنه مأموريتلرى تذكر اولندينى صروده سفر ا بروجه مشروح بر مختلط قوميسيونك
كوندرلسى خصوصنده اصرار كوسترديلر . آنك اوزرينه صدا عظم رشدى پاشا
فرانسز سفارتنه كيدوب دولتليه نك روم ايلي يه مختلط قوميسيون كوندريلسنى قطعياً
قبول ايده ميه جكنى افاده ايدوب فرانسز ايلچيسى ايسه بونده اصرار ايتمكله رشدى
پاشا : « بن كندم كيدوب تفتيش ايدرم » ديمكله ايلچى سكوت و ارمش .
اوزمان ايسه رشدى پاشانك عزلى زده هايونده مصمم بولنديغندن هان رشدى پاشادن
مهر هايون آلندى و ايكي كون سكره قبرسلى محمد پاشا مقام صدارته كتورلدى .
در عقب فرانسز ايلچيسى مابين هايونه كيدوب رشدى پاشانك افاده سنى عرض

واخطار ایتمه که فرداسی صدر جدیدک لاجل التفتیش روم ایلی جانبنه چیقمسی ایچون اراده سینه صادر اولدی و صدرات عظمی قائم مقاملنی عالی پاشایه توجیه بیورلدی. بکلکچی عقیف بک و صدر جدیدک قائم برادری مجلس والا اعضاسندن بسم بک و مجلس تنظیماتدن بوقوللری ایله روم ملتندن فوتیادی بک (معهود فوتیادی پاشا) بلغار ملتندن غورییل افندی (مؤخرأ روم ایلی شرقی والیسی اولان غورییل پاشا) وارمنی ملتندن آرتین افندی (مؤخرأ وزیر اولان خارجییه مستشاری آرتین پاشا) معیت صدر عالییه مأمور اوله رق بر مختلط قومیسین هیئته کیردک . بعض ذوات قبرسلینک بو مأموریتی انی استانبولدن دفع ایچون عالی وفوآد پاشالر طرفندن فرانسز ایلچیسینی واسطه سیله اجرا اولمش برپولتیقه مناوره سی اولدیغنه ذاهب اولدیلر (والعلم عندالله) .

۱۲۷۶ سنه سی ذی القعدة سنک اون برنجی کونی صدراعظم معیتی مأمورلریله برلکده قره دکنز طریقیه وارنیه عزیمت ایلیه جکندن لاجل التشییع بالجله وکلا ورجال باب عالی آنک قندیلیده واقع یالینسده مجتمع اولمشلر ایدی . قائم مقام صدر عالی ایله خارجییه ناظری فوآد پاشا بوقوللرینی باغچه ده برکوشیه چکدیلر و دیدیلر که « بوتفتیش ایشی پولتیقه جه پک نازک بر مأموریتدر . نیک و بدی سندن بیلورز . باب عالی نظرنده مسؤل معنوی سنسین . آکا کوره غایت حکیمانه و متبصرانه حرکت ایملیسین . صدراعظمک حالی معلوم . آکا اخطاری لازم کلن خصوصلرک مؤثر و مفید اوله جق صورتلرک عرض و اخطارنده ذره جه تجویز تأخر و تراخی ایتمه کلز » . آنلرک بوصیتی تنبیهاته نظرا ، پک نازک و مشکل بر موقعده بولندیغنی آکلادم . زیر قبرسلی پک حدیدالمزاج و عجول مشرب و کیم نه سویلر سه اینانور برذات ایدی . فقط برکوزل خصلتی وار ایدی که نقدر حدت و سرعت ایله برایشه تشبث ایتسه : « افندم بونده بریا کلشلق وار . ایش او یله دکل ، بویله در » دیو اخطار اولندقدده در حال حدتی برطرف ایدرک سویلنن سوزی دکلردی و لدی الاقناع تبدیل افکار ایلردی . خطا اوزرینه اصرار ایتزدی . بو مأموریتنده دخی کندوسنه اخطاری لازم کلن خصوصلری کال سربستی ایله سویلدم و عالی وفوآد پاشالرک تنبیهلرینه موافق یولده ایفای وظیفه یه مسارعت ایلدم . اودخی اوضاع و اطوارمدن خوشنود اولدی و سعی و غیرتمدن متشکر قالدی .

صدراعظمك بالذات روم ايلي به چي قمسى فوق العاده اجرا آتدن اولمغه هر طرفدن بوكا اهميت ويريلور ونتايجه انتظار ايديلور ايكن جبل لبنانده درزيرلر اجتماع ايله مارونيلر اوزرينه هجوم ايدرك پك چوق نفوسى تلف ايتمش اولدقلرندن ومارونيلرى فرانسلرلر ودرزيرلرى ده انكليزلر تصحب ايلدكلرندن مداخلة اجنيه وقوعه كلكله فؤا پاشا مأموريت فوق العاده ايله بر الشامه كيدر كن نفس شامده براختلال عظيم ظهوره كلسدر. شوييله كه اصلاحات فرمانى حكمنجه سوريه خريستيانلرى شماروب اهل اسلام ايله آرلر ننده ظهور ايدن خصوصتدن ناشى صالحيه اكرادى قيام ايله شهر دمشق اينوب بر جوق معطرلر دخى آنلره قارشى رق تشكىل ايدن هيئت اشقيا خريستيانلر اوزرينه هجوم و خريستيان محله سنى يغما و قتل نفوسه احترا ايتدكدن بشقه شهر دمشق متصل اولان و اكثر اهالى سى طوائف عربدن بولنان ميدان محله سنى دخى تجاوز ايله اورانك خريستيانلرينده تعرضه باشلا دقلرندن ميدان محله سنى اك بيوك خاندانى اولان هولوبك (مؤخر آ روم ايلي بىكلر بكيلى پايه سى آلان مشهور هولوباشا) بر يراق آچوب اكرادك محله مزه تجاوز و تعرضى ناموس عربيه طوقماز مى ؟ عرض عرب ناموس عرب ديوندا ايدرك اهالى يى يراق آلتنه دعوت ايلينجه بتون ميدان اهالى سى آنك باشنه طويلانمقله هولوبك ميدان زيرده كر دلرى اوروب طاغتمش و آنلرى تعقيب ايله شهر دن دخى اخراج ايدرك صالحيه قدر قووالامش. بوضورتله ميدان محله سى اختلالدن برى قالب كر دلرده صالحيه ده محصور اولوب قالمش لكن حكومت محليه جه بر حركت اولديغندن دمشق شام شهرى ضبط وربطدن خالى قالمش. فؤاد پاشا بيروته چيقوبده بواحوالدين خبر آلنجه همان بولدينى قدر عسكرله شام اوزرينه حركت ايلشدر. چونكه اردو مشيرى احمد پاشا موجود معيتى اولان عسكرله نفسى محافظه ايله مشغول اولوب ايفاي وظيفه مبادرت ايله مش. كر دلر ايسه بروجه بالا صالحيه ده تحفظى حركت ايديلكده اولدقلرى حالد درزيرله مخبريه قيام ايتمش اولدقلرى مسموع اولمغه اختلال بر مرتبه دها تجسيم ايتمه مك ايچون فؤاد پاشا طوغرو شامه كيمكى اهم كورمش و اثنائى راهده درزيرلر قطع طريقه قيام ايتمش ايسه ده فؤاد پاشا آنلرى ياروب كچرك شهر دمشق وارمش واشقياني تدمير ايتديكى صره ده وجوه و اشراف بلده دن پك چوق آدملىر حقنده پك شدتلى جزالر اجرا ايتشدر.

واولوقت کردلرک رئیسری اولان سعید بک (خالا کیلار حج امینی اولان سعید پاشا) کردلری شقاوتدن منعه مقتدر ایکن اغماض عین ایتیش اولغله اتهام اولندیغندن فوآد پاشا آنی بغدادده نفی ایتشیدی . خیلی مدت صکره عفو ایله شامه عودت ایلشدر . هولو بک ایسه بوحرکت وطن پرورانه سیله ممدوح اوله رق فوآد پاشا آکا رتبه ونشان آلیویرمش وامور مهمه ده هپ آنی استخدام ایتشدر . فوآد پاشا سرکارده بولندجقه هولو پاشا دخی سوریه جه نافذالکلم ایدی . آندن صکره سعید پاشا ایله آره لرینه رقابت وخصومت کیروب یکدیگری علیهنه ایشله مکده بولنشدر . وایکیسی ده ایش اری آدملر اولوب برینک یرینی اوته کی طوتار . بو جهتله کاه او وکاه بوغلبه ایده کلشدر . لکن سعید پاشا زیاده زنکین اولدیغندن اکثریا غلبه ایتشدر . حتی کیلار حج اماتی منحل اولدقده محلنجه ایکیسندن بری ترجیح اولنه میوب برینک توجیحی باب عالییه براغیله رق با مضبطه عرض اولندقده سعید پاشا ترجیح اولنشدر . مع مافیه ایکیسنگده حکومت محلیه جه معاونتری ودولته خدمتتری انکار اولنهماز .

صدراعظم نیشه ایکن سوریه حوادثی حقنده باب عالیدن کندوسنه معلومات ویرلمکده ایدی . واول خلالم کندوسنی تلطیف ایچون طرف شاهانه دن میرلوا (حسین پاشا) مؤخرأ سرعسکر وصدراعظم اولان معهود (حسین عونى پاشا) نیشه کلدی وسوریه وقوعاتنه دائر شفاهاً دخی تفصیلات ویردی .

اوزمان نیش وحوالیسندگی امور مهمه ختامه رسیده اولوب صدراعظم اسکوب ومناستر طرفلرینی دخی تفتیش ایدرک قیش باصمدن استانبوله کلک ایستردی . وکلا ایسه صدراعظمک روم ایلیده قیشله مسنی ایسترلرمش که بو سنه قطعه سنکده لزوم تفتیشی بعض سفر طرفندن اخطار اولتمقده اولدیغنی قائممقام پاشا کندوسنه اشعار ایتشیدی .

صدراعظم اسکوب ومناستر طرفنه عزیمت ایله اورادن بو قوللرینی لاجل التفتیش بوسنه یه کوندروبده کندوسی درسعاده عودت ایلک اوزره قرار ویرمش ایکن قریحه هایوندن اوله رق صدر اعظمی درسعاده کتورمک ایچون سلانیک لیمانه بر واپور مخصوص کوندرلمسی ضمنتده ترسانیه امر ویرمش ، صدراعظمه عودتی ایچون دخی طوغریجه مایین هایوندن تلغراف کلدی . بناءً علیه مناسترده چوقا کلنمیوب

هان سلائیکه ایندک . سابق شادی واپور هایونی دخی اورایه کلش اولدیغندن هان بندک و ۱۲۷۷ سنه سی خلانده قیش باصمدن در سعادته کلدک .

اقدجه مستشار صدر عالی حباب افندی وفات ایلمش اولدیغندن صدراعظم آنک یرینه بو قوللرینک طریقی تبدیل ورتبه بالا ایله نصبی ایستدی . قوللری ایسه تبدیل طریقدن محنتب ایدم . حتی مقدما رتبه وزارتله و دین و بر آراق بوسنه والیلکی تکلیف اولمش ایکن اعذار ایتشیدم . بو کره مستشارلقدن دن استعفا و اعتذار ایتدم . آنک اوزرینه چوق زمان مرور ایتیوب رتبه عاجزانم استاتبول پایه سنه ترفیع بیورلمشدر .

بروجه بالا استانبوله کلدی کمزده بر مرتبه مضایقه مالیه وار ایدی که قلم ایله تعریف اولنماز . کچن سنه رشدی پاشا صدر اعظم ایکن بروجه بالا غره شوالده معایده یرنده قوائمک کلیاً الفا اولنه جغی اعلان اولنمشیدی . بو سنه قبریلی صدر اعظم بولنوب ینه غره شوالده معایده یرنده رشدی پاشانک انضمام رأی و تدیری ایله ممالک محروسه نک هر طرفنده تداول ایتمک اوزره قوائم نقدییه کیسه جکنه دائر اوراق مطبوعه نشر اولندی و فسبحان محول الحول والاحوال .

شئون حزن آیات

اسباب مشروحه دن ناشی سلطان عبدالمجید خان حضرتلری دلخسته و نامزاج اولدینی حالده ۱۲۷۷ خلانده روم ایلی اردوی هایونی مشیری چرکس اسماعیل پاشا نواحی عاصیه اشقیاسنی تأدیب ایچون هر سکرده ایکن منزولاً فوت اولمغله سردار اکرم عمر پاشا هر سکه کیتمک اوزره عهده سنه روم ایلی اردوسی مشیرلکی توجیه بیورلدیغندن وداع ایچون مابین هایونه کیدرک حضور هایونه داخل اولدقده سلطان عبدالمجید خان حضرتلری : « الله سلامت ویرسون . انشا الله موفق اولوب کلورسین . لکن بنی بوله میه جقسین . یاقین وقتده کله کده بوله مازسین . بنی قاریلرم ایله قیزلرم بتوردی » دیو بیورمش . فی الواقع کوندن کونه ضعفی زیاده لشمکده بولمش ایدی . او حالده ایکن پادشاه ملک خصال حضرتلری علما دعا جیلرینی تلطیف ایچون تبدیلاً صدوره برنجی و استانبول پایهلورینه ایکنجی و مجدداً مکه پایهلورینه اوچنجی رتبه دن برر قطعه مجیدیه نشانی احسان بیوردی . استانبول پایهلوری طرفندن اولق

اوزره اثر خامه عاجزی اولان تشکر مضبوطه سی و صدور ایله مکّه پایه لولری طرفندن قلمه آلنان مضبوطه لر عتبه علیایه عرض اولندی و عید اضحی ده بو یکی نشانلر ایله معایده هایونه کیدلدی . سلطان عبدالحمید خان حضرتلری روحی جسم عالی ایکن جسم بی جان کبی اندرون هایوندن چیقوب آلاینه بندی . لکن آت اوزرنده پک کوچ حال ایله طور یوردی . آلایده اولنلرک اکثری آغلا یوردی . هر کس متأثر و متألم اولدی . بعد المعایده طوله باغچه سرای هایونلرینه عودت بیوردیلر . ذات شاهانه نک تحت سلطنته جلوسنده برادری عبدالعزیز افندی کچوک اولدیغندن اکا اهمیت ویرمیوردی . بیویوب سیورلدکجه نظره چاربار وکوزه باتار اولدی . بر آراق تحت سلطنتک بیوکدن بیوک توارثی اصولنک الغاسیله اولاددن اولاده انتقالی اصولنک قانون اتخادی انکلیز ایلچیسى قانینه آچلقدقه قانین بو صورتده حقى اسقاط اولنان شهزاده لری محبوس کبی طوته مازسکیز . آرتق آنلرده سربست کز لر . بو حالده ایچلرنده مدعى سلطنت ظهور ایده بیلور . بو دولتک بر بیوک قوتی ایسه کندوسی معارض بر مدعى سلطنت اولما مسیدر دیمکله اوتصوردن واز کچلدی . بعده عبدالعزیز افندی بککربکی قره غولخانه سی اوکندن کچرکن قره غوله عطیه اولمق اوزره بر حقیقین کوندرمش . قره غول ضابطی دخی آنی سرعسکر بولنان رشدی پاشایه کتورمش . اودخی ذات شاهانه یه تقدیم ایتمش . بوندن ذات شاهانه نک جانی صیقلوب عبدالعزیز افندی یه : عسکره اولیه جزئی عطیه ویرمک یا قشماز . کوندره جک اولدینی حالده بویله زیاده جه عطیه کوندرملی . دیو کندوسنه بیوک برکیسه آلتون کوندروب آنی محجوب ایتدکدن صکره رشید پاشایی جلب ایله : - نه دیر سین . بزم برادر عسکری جلبه قیام ایتمش ! دیهرک وقوع حالی حکایه ایتمش و عبدالعزیز افندی بی طرابلس غرب والیسی ایتک خصوصنده رأینی صورمش .

رشید پاشا متحیر قالوب : - - افندم . بو پک نازک بر مسئله در . دوشونه یمده افندمزه عرض ایده یم ، دیهرک حضوردن چیقمش . رشید پاشا بو خصوصده خیلی دوشوندی طاشندی . لکن اجراسنه جسارت ایده مدی . زیرا عبدالعزیز افدینک یانه هر نقدر مستشار قلقلو وزراردن بر امین ذات مأمور ایدمک طبیعی ایسه ده اوزاق یر . اوراده هر کس ولی عهد اولدینی جهته افندی یه عرض خلوص ایده جک . کیم بیلور نلر اولور . احوال عالم عجایب . بر شیئه تمامیه امنیت اولنه ماز ، دیو

کندوسنی تردددن قورتاره مدی . وبعده حضورهایونه واردیغنده بودرلو احتمالاتدن بخله : - افندم بوراده صادق قوللرکز وار . افندی بی انظار هایونکز تحتنده طوتمق قولکزجه اولی کورینیور دیوب ذات شاهانه دخی : اوت . بنده دوشوندم . آنی عربستانه کوتدرمک ایی اولیه جق ، دیو بیورمش .

صکره محمد علی پاشا صدراعظم اولدقده ذات شاهانه آکا کشف راز ایدرک : پاشا بن افندیبن صیقیلور اولدم ، دیدکده محمد علی پاشا : افندم باش ماینجی چاپک وچویک بربنده کزدر . بنده بر معتمد آدم واردر . آنلره تبدیل جامه ایتدیررز . افندی کیجه چفتلکندن کلورکن قورشون ایله اوررلر ، دینجه ذات شاهانه اولورمی یا ! دیدکده دخی : اوت اولور . نه وار ؟ دیو تشجیع ایتش ایسه ده ذات شاهانه بوندن اورکوب : هله باقمیم ، دوشونهیم دیو بیورمش و ذاتاً قان دوککی سومز ایکن برادری حقنده بو معامله بی پک چرکین کورمش . فقط بو طریق ایله محمد علی پاشانک نه عیارده آدم اولدیغنی ظاهره چیقارمش در . و احتمالکه بو خصوصی آکا آچمش . کندوسنی تجربه ایچوندنر . آندن صکره محمد علی پاشا حقنده ملوبالامیه اولمسی ده بوکا دلیل اوله بیلور .

عبدالغزیز افندیکنک جلوسندن صکره بوسره واقف اولدیغنی مجلس والا رئیسی کامل پاشا بالتدقیق محرمانه اوله رق بو قوللرینه سویلشدر .

او زمان بو مثللو اسراری وکلا بیلمزدی . فقط قوللری حال وموقع ایجابجه بومثللو لدنیاتک بعضیلرینی حین وقوعنده وبعضیلرینی برمدت صکره اوکره نیرایدم . کتم اسرار ایله معروف و مجرب اولدیغمدن کیسه قوللرینه کشفزار ایتمکدن صاقمازدی و وقعه نویس جریده لری اوتوز قرق سنه کچمدکجه میدان چیقماق عادت اولدیغنی جهته جریده وقعاته کچمکدن دخی اکثر ناس احتراز ایلز ایدی .

[مابعدی وار]